

Olena Perepeliukova
*Doctor of Economic Sciences, Docent,
Associate Professor at the Department of International Economic Relations
and Business Security
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

Перепелюкова О.В.
*доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-576-1-26>

**PROSPECTS OF UKRAINE'S INTEGRATION
INTO THE EUROPEAN ECONOMIC AREA:
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES
FOR THE NATIONAL ECONOMY**

**ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ
ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Інтеграційні процеси України до європейського економічного простору є важливим етап розвитку держави, особливо в період повоєнного відновлення, який характеризується необхідністю модернізації економіки. Такі інтеграційні процеси передбачають не лише економічні вигоди, але й значні структурні трансформації які сприятимуть підвищенню добробуту населення та забезпечать сталий розвиток країни. Починаючи з 2022 року, коли Україна отримала статут кандидата на вступ до ЄС, перед державою відкрилися нові можливості в економічному та політичному поприщі, проте потребує значних зусиль в напряму адаптації до європейських норм та стандартів [1].

Перш за все, така інтеграція повинні відбуватися на рівні нормативно-правового забезпечення, що включає реформи в судовій системі, боротьбі з корупцією, соціальних гарантій. Не зважаючи на відмінність у вимогах до товарів та послуг, відкриття європейського ринку для українських товарів може спричинити посилення конкуренції як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках, що негативно позначиться на менш конкурентоспроможних компаніях. Налагодження ефективної інтеграції потребує розвитку сучасної інфраструктури, що на сьогодні в умовах несприятливої безпекової ситуації в Україні є складним завданням. Через значну руйнацію інфраструктурних об'єктів та логістичних шляхів,

ускладняється процес зовнішньоекономічної торгівлі різними ланцюгами постачання. Враховуючи різність трудового законодавства, відповідність соціальних гарантій європейським нормам, потребує значних змін та часу для введення їх в дію [2].

Складним аспектом є формування політичної стабільності в суспільстві та ефективного державного управління. Для України є важливим формування ефективної та спроможної системи публічної влади, яка відповідає стандартам прозорості, відкритості та підзвітності.

Не зважаючи на значні виклики в напрямі інтеграції України до європейського простору, такі процеси відкривають значні можливості для держави, які здатні суттєво трансформувати національну економіку. Європейський вектор розвитку не лише сприятиме модернізації економіки але й формує передумови для стратегічного економічного зростання. До основних можливостей інтеграції України в європейський економічний простір можна віднести:

- доступ до єдиного європейського ринку, що для вітчизняних підприємств значно розширює коло споживачів та збільшує можливість експорту товарів та послуг з мінімальними бар'єрами. Доступ до таких ринків стимулює розвиток експортно орієнтованих галузей економіки, що сприятиме збільшенню ВВП та валютних надходжень в країну, що особливо актуально для відновлення економіки;

- залучення прямих іноземних інвестицій, оскільки членство в європейському економічному просторі позитивно вплине на імідж та довіру до України. Залучення таких інвестицій сприятиме розвитку промисловості, сільського господарства, інновацій в енергетичний сектор, формуванню нових логістичних ланцюгів постачання;

- євроінтеграційні процеси сприяють інноваційному розвитку технологій та знань за рахунок трансфер технологій, участі в європейських дослідницьких програмах, посилення конкуренції, що є стимулом модернізації виробничі процеси на вітчизняних підприємствах;

- необхідність впровадження реформ в сфері державного управління та судової системи, позитивно вплине на бізнес-клімат держави, зменшенню рівня корупції, що сприятиме залученню інвестицій в економіку та посилить конкурентоздатність держави на світовому ринку;

- розвиток економіки, інноваційно-інвестиційної спроможності позитивно вплине на розвиток малого та середнього бізнесу, що є підґрунтям повоєнного відновлення економіки України;

- економічний розвиток та забезпечення соціальних гарантій в рамках європейської інтеграції підвищить якість життя населення, сприятиме стимулюванню розвитку освіти та науки, підвищить демографічну ситуацію в державі, що гостро постає для України в умовах військової агресії.

Загалом означені можливості в перспективі можуть позитивно вплинути на загальний соціально-економічний розвиток держави,

сприяти формуванню нової економіки, яка відбудується на засадах Індустрії 4.0 та 5.0., що відповідає принципам екологічності, енергоефективності та раціональному використанню ресурсної бази [3]. Географічне та кліматичне положення України є привабливим, що дозволяє розвивати промисловість, сільське господарство, сферу туризму та рекреації. Проте, не зважаючи на такі сильні сторони, на сьогодні держава перебуває в стані економічної, соціально-демографічної та політичної кризи, що позначається на всіх сферах суспільного життя.

Нестабільність безпекової та економічної ситуації впливає на інноваційно-інвестиційний потенціал держави, що знижує адаптивну спроможність підприємств та бізнесу до нових викликів з боку міжнародного товариства. Утримання своїх конкурентних позицій на міжнародній арені, в таких умовах, для більшості підприємств є надскладним завданням. Такі тенденції потребують участі держави в створенні сприятливих умов для розвитку та функціонування підприємств, які полягають у пільговому кредитуванні, податкових пільгах, розширенні державного замовлення, сприяння участі в міжнародних програмах та проєктах, що дозволить вітчизняному бізнесу просуватися в міжнародному економічному просторі.

Література:

1. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи. *Національна безпека і оборона*. 2022. № 1–2. URL: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187188_2022_ukr_full.pdf?utm_source=chatgpt.com
2. Разом сильніші: Сучасні та майбутні виклики на шляху інтеграції України до ЄС. Центр Економічної стратегії. URL: https://ces.org.ua/stronger_together_accession_eu/
3. Україна на шляху до ЄС: виклики та перспективи : матеріали круглого столу до Дня Європи в Україні (Київ, 9 трав. 2024 р.) : / за заг. ред. Л.Г. Комахи, М.С. Орлів, Ю.Г. Рубана. Київ : ННІ ПУДС КНУ, 2024. 112 с.